

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/12691-31
Saksbehandler Pernille Sandemose

Utvalg	Møtedato
Studentutvalget 2023 - 2025	16.09.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	25.09.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	16.09.2025
Flerkulturelt utvalg 2023 - 2027	15.09.2025
Kulturutvalget 2023 - 2027	17.09.2025
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023 - 2027	15.09.2025
Plan- og miljøutvalget 2023 - 2027	18.09.2025
Ungdomsrådet 2024 - 2025	15.09.2025
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	16.09.2025
Teknisk utvalg 2023 - 2027	16.09.2025
Eldrerådet 2023- 2027	15.09.2025

Plan for friluftslivets ferdselsårer - Grimstad kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Grimstad kommunestyre vedtar temaplan for friluftslivets ferdselsårer.

Kommunedirektøren får fullmakt til å fravike prioriteringsrekkefølgen når dette er hensiktsmessig for framdrift i gjennomføring av planen.

Vedlegg

Vedlegg 1. Plan for friluftslivets ferdselsårer - Grimstad kommune

Vedlegg 2. Høringsinnspill

Kommuneplanen

Saken er relevant for kommunens satsingsområder folkehelse og livsmestring i alle faser, herunder Innsatstrappen og bærekraftige reisemål.

Sammendrag

Plan for friluftslivets ferdselsårer (vedlegg 1) er et virkemiddel for å identifisere, ivareta, og utvikle

stier og turveier som er viktige for friluftslivet. Grimstad kommune ønsker å videreutvikle satsing på friluftslivet som driver i folkehelsearbeidet.

Planen har status som temaplan, og det innebærer at planen hverken binder inngrep, arealbruk eller økonomiske prioriteringer. Tiltak som skal gjennomføres må innarbeides i budsjett- og handlingsplaner og i noen tilfeller innarbeides i arealplaner.

Planen omhandler merkede stier og turveier (fotturer, skiturer og sykkeltraseer) og gir ikke en oversikt over umerkede stier. Det betyr at mange stier som benyttes, ikke fremkommer her. Planen gir en statusbeskrivelse av stier/turveier i forhold til tilstand, merking, skilting samt grunneieravtaler. Videre skal planen avklare hvilke stier/turveier som skal være merket og inngå i nasjonal kartdatabase samt avklare eventuelt behov for oppgradering av disse.

Planen er utarbeidet av Friluftsrådet Sør og Grimstad kommune med midler fra Agder fylkeskommune, det er gjennomført folkemøter og innspillsrunder og planen har vært til offentlig høring.

Fakta

Grimstad kommune har fått støtte fra Agder fylkeskommune til å utarbeide plan for friluftslivets ferdselsårer (vedlegg 1). Friluftsrådet Sør har stått for det løpende arbeidet med planen, sammen med en administrativ, tverrfaglig arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra park- og kulturavdelingen.

Kommunestyret i Grimstad kommune vedtok 06.03.2025 i sak 25/30 å sende forslag til plan for friluftslivets ferdselsårer til høring.

Planen har ligget til offentlig høring i seks uker og det har kommet inn fem høringsinnspill (vedlegg 2).

Planen skal gi overordnede prinsipper for hvordan kommunen ønsker å jobbe med tilrettelegging av turstier i Grimstad kommune. Planen gir en beskrivelse av nåsituasjonen på stier, turveier, skiløyper, leder, sykkeltraseer og rundturer mm. i Grimstad. I tillegg skisserer planen tiltak for å ivareta og utvikle ferdselsårene i tråd med målene som er satt i planen. Målet er å identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv.

Kartleggingsarbeidet som er gjort i forbindelse med plan for friluftslivets ferdselsårer skal brukes til å oppdatere kartverkets nasjonale database. Sammen med kartlagte og verdsatte friluftslivsområder, blir datasettet viktig for å sikre areal og sammenhenger for friluftslivet.

Kartleggingsgrunnlaget blir dermed et hjelpemiddel i overordnet planlegging og detaljplanlegging i kommunen. Selve planen vil påvirke hvordan kommunen kommer til å jobbe med nye og eksisterende ferdselsårer de neste årene.

Avgrensninger

Plan for friluftslivets ferdselsårer omhandler etablerte (merkede), foreslåtte og planlagte fotturer, skiløyper, sykkelruter og rideløyper. Plan for friluftslivets ferdselsårer tar for seg hele kommunen,

men nye tiltak prioriteres nær sentrum og tettbebyggelse, men det er et mål at planen også prioriterer tiltak andre steder når den blir rullert.

Medvirkning

For å kartlegge eksisterende stier og få inn forslag til nye stier har det blitt arrangert fire folkemøter hvor innbyggere og lag og foreninger knyttet til friluftsliv ble invitert. Folkemøtene ble holdt på Landvik skole, Grimstad rådhus, Eide skole og Fevik skole våren 2023. Det var også mulig å sende innspill digitalt gjennom kommunens nettside. Ved behov har det vært gjennomført egne møter og befaringer med lag, foreninger og ressurspersoner.

Høringsuttalelser

I forbindelse med politisk sak om å legge planen ut til høring 06.03.2025, ble det vedtatt å ta inn en beskrivelse i planen om at turmuligheter på hjemmesider og på informasjonsskilt skal være tilgjengelig på flere språk. I tillegg skulle det tas med at turveier som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse skal merkes, og det skal etableres oversikt over turer som er egnet for personer med funksjonsnedsettelse. Disse endringene ble tatt inn i planen før den ble sendt til høring.

Høringen ble sendt ut til alle lag og foreninger som var invitert til folkemøtene og lagt ut på kommunens hjemmesider. Høringsperioden var på seks uker. Kommunene mottok fem høringsinnspill.

Ett av innspillene viser til merkehåndboka¹ der det er beskrevet hvordan man kan merke ulike turer i henhold til vanskelighetsgrad og hvorvidt de er egnet for eksempelvis rullestolbrukere. Andre innspill gikk på forslag til nye stier som burde prioriteres. Disse vil tas med i en rullering av planen.

Alle høringsinnspillene er vedlagt i sin helhet i vedlegg 2, under er en sammenstilling av innspillene og kommentarer.

Avsender	Innspill	Kommentar
Audun Engesbak	Ved merking av turstier i Grimstad kommune bør disse merkes i henhold til merkehåndboka.	I planen er det tatt med at merking skal gjøres i henhold til merkehåndboka. Og at det skal tilstrebes å benytte samme type informasjonstavler i hele kommunen.
Morten Hanssen	Ønsker plan for sommerstier og -løyper. Ønsker også at området øst for Krokenveien tas med.	Området øst for Kroken er tatt inn som foreslåtte sykkelruter. Når planen skal rulleres vil nye områder kunne spilles inn.
Liv Longva Johansen og Hans Otto Johansen	Kyststien er endret slik at den ikke går over Knardalen, Bjelleråsen og Gullura.	Kyststien er etablert ut fra traseen som ble foreslått i 2015 og etter dialog og avtaler med grunneiere. Nye forslag til stier kan spilles inn i rullering av planen.
Fjære historielag	1. Forslag til ny tur- og sykkelvei på Hausland 2. Forlengelse av foreslått tursti ved Skarsdalsbekken 3. Forslag til endring av tursti over Storesand.	Forslagene vil tas med i rullering av planen.

¹ [Merkehåndboka – Håndbok for tilrettelegging av turruter i fjellet, i skogen og langs kysten.](#)

Fjære vel	1. Forlengelse av eksisterende turvei forbi Holletjenna. Forleng jernbanelinja (15) til Spedalen. Hindre gjennomkjøring forbi Holletjenna. 2. Bjørkåsen rundløype (115) bør ha en tilslutning fra Fjære skole over Bringsvær pga. parkeringsplasser. Hvis det ikke blir rundløype bør Mørkvei (traseen lengst vest) merkes fra Fjære skole.	Nye forslag vil tas med i rullering av planen. Dialog om hindring av gjennomkjøring tas utenom planen.
-----------	--	--

Økonomiske og administrative konsekvenser

Ifølge Helsedirektoratet oppfyller kun en tredjedel av voksne mennesker aktivitetsnivået som anbefales. Forebyggende fysisk aktivitet blir sett på som avgjørende for å motvirke de økende utgiftene i helse- og omsorgssektoren som er ventet i framtiden. Helsedirektoratets samfunnsøkonomiske beregninger viser at innbyggere i Norge kan vinne drøyt 400 000 ekstra kvalitetsjusterte leveår hvert år dersom alle hadde oppfylt anbefalingene for fysisk aktivitet. Aktive innbyggere innebærer flere friske innbyggere og flere som lever lenger uten sykdom. Å få flere innbyggere til å gå er et av de enklest, mest sosialt utjevne og effektive virkemidlene en kommune kan bruke for å gjøre innbyggerne fysisk aktive. Og å være fysisk aktiv i naturen og nærmiljøet er den aktiviteten nordmenn helst ønsker å gjøre mer av.

Noen av tiltakene foreslått i planen trenger budsjettvedtak dersom de skal realiseres. Plan for friluftslivets ferdselsårer sin rolle i den sammenheng er å tydeliggjøre de kommunale prioriteringene dersom det blir bevilget investerings- eller driftsmidler til turstier og turveier.

Vurderinger:

Grimstad kommune har et variert sti- og løypenettverk og kartleggingsprosessen til denne planen har gitt et godt grunnlag for videre arbeid med vedlikehold og utvikling av sti- og løypenettet. Det er et mål med planen at alle ferdselsårer som tilfredsstiller kravene til Kartverkets tur- og friluftsbasis, digitaliseres og gjøres offentlig. Samling av stier og turveier i kart vil forenkle ivaretagelsen av stier og turveier i reguleringsplaner og øvrig arealplanlegging.

Grimstad kommune har folkehelse og livsmestring i alle faser som viktige satsingsområder i kommuneplanen. Videre har kommunen temaplan for idrett og fysisk aktivitet (2025-2028) og kommunedelplan for grønnstruktur og friluftsliv (2015-2027), som setter fokus på friluftsliv og god folkehelse. Plan for friluftslivets ferdselsårer skal bidra til å nå målene i kommuneplanen ved å legge til rette for:

- at alle innbyggere skal ha gode og tilgjengelige turmuligheter nært der de bor,
- økt fysisk aktivitet og bedre psykisk helse hos innbyggerne,
- sikre allmennheten tilgang til strandsonen,
- færre og kortere fritidsreiser med privatbil i hverdagen,
- etablere tettere samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor,
- økt bolyst og attraktivitet som bokommune og reisemål,
- et bredt aktivitetstilbud med variert tilretteleggingsgrad,
- bedre informasjon og kjennskap til ferdselsårene i kommunen, både fysisk og digitalt.

Grunneiertyllateler

Kommunen har i andre prosjekter, som merking av kyststitråseen, hatt dialog med berørte grunneiere om konkrete tiltak langs etablerte turveier og stier. Det er så langt i prosessen ikke gjennomført grunneierdialog med berørte grunneiere av verken eksisterende eller foreslåtte ferdselsårer. Grunnen er at totalomfanget av grunneiere er for stort og at tiltakene bør forankres politisk før man går videre med gjennomføring av undersøkelser og grunneierdialog.

Det bør også presiseres at stier som er prioritert i planen og der kommunen går i gang med å undersøke mulighet for å etablere en turvei eller tursti, ikke er det samme som at turstien eller turveien faktisk skal bli etablert. Både grunneiertyllatelse, naturmangfold, hensyn til landbruket eller andre utfordringer kan være til hinder for at nye turstier eller turveier blir realisert.

Konklusjon

Plan for friluftslivets ferdselsårer gir føringen for hvordan kommunen ønsker å jobbe med tilrettelegging for friluftsliv. Det overordnede målet med planen er å sikre og tilrettelegge for at kommende generasjoner skal ha gode muligheter for å utøve friluftsliv. Planen gir en oversikt over hva som finnes av merkede stier og løyper, og en prioritering av hvor det bør merkes, tilrettelegges eller eventuelt gjøres tiltak.